

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

MAKULATURA

O J C Z Y S T Y – D O D A J
D O U L U B I O N Y C H

‘Stare, zniszczone lub niepotrzebne papiery, gazety, które mogą być przeznaczone do powtórnej przeróbki na papier’ to MAKULATURA. Sama nazwa MAKULATURA nie nawiązuje jednak do żadnego z elementów znaczeniowych definicji tego słowa: ani do gazet, ani do ponownej przeróbki. MAKULATURA weszła do polszczyzny w II połowie XVIII w. z języka niemieckiego, do którego przeszła z francuszczyzny. Francuskie słowo *maculature* pochodzi od czasownika *maculer* ‘plamić’ (co z kolei od łacińskiego *maculo*, *maculare* ‘plamić’ i *macula* ‘plama’), a jego pierwotne znaczenie to ‘zaplamiony papier’. Pisano, używając pióra i atramentu, zatem o kleksy i plamy było nietrudno, a kartki zaplamione atramentem nadawały się tylko na MAKULATURĘ – i to jeszcze zanim wynaleziono sposób jej przetwarzania. W starych słownikach MAKULATURA jest definiowana najpierw jako ‘arkusze papieru zepsute podczas druku próbnego’ (a więc zaplamione, zalane farbą drukarską), później: ‘w ogóle niepotrzebny papier zadrukowany lub zapisany, często przeznaczony do powtórnej przeróbki w fabrykach papieru’. Współczesna fachowa definicja kładzie nacisk przede wszystkim na wykorzystanie: ‘zużyty bądź odpadowy papier lub tektura, nadające się do wykorzystania jako wtórny surowiec w produkcji papieru, a także np. płyt drewnopochodnych i in. materiałów płytowych lub jako paliwo’.